

Ierse melkveehouderij wil de duurzaamste zijn

Tekst en beeld: Jef Verhaeren

De Ierse rundveehouderij wil de duurzaamste ter wereld zijn. De sector hanteert het label 'Origin Green' tegelijk als troef en concurrentiewapen. Tegen 2020 willen de Ieren hun melkproductie met 50 procent verhogen.

De Ierse landbouwminister Simon Coveney is een vurig pleitbezorger van deze aanpak en gelooft erin. Hij staat niet alleen, zowel de landbouwmarketingboard Bord Bia als het landbouwwetenschappelijk instituut Teagasc en de sector zelf volgen hem daarin.

heeft 70 koeien, 47 ha land en produceert 320.000 liter melk, wat een gemiddeld bedrijfsinkomen oplevert van 68.877 euro. De gemiddelde melkgift is met 4.740 liter (3,99 procent vet en 3,43 procent eiwit) zeer laag. De melkveehouderij is echter voor het grootste deel op gras gebaseerd. De koeien staan zo'n 300 dagen buiten. Kalven gebeurt meestal in de lente.

Ook is de kostprijs van de melkproductie in Ierland het laagst. Een slecht melkjaar betekent voor de Ierse melkveehouders niet in de eerste plaats een slechte melkprijs, maar een slecht jaar voor de grasgroei. In juni 2014 was de melkprijs al gezakt tot 28 eurocent (in 2013 was dat gemiddeld 38,4 cent). De productiekostprijs per liter varieert van 21 tot 27 cent. Vanzelfsprekend is de Ierse zuivelsector, evenals de rundvleessector trouwens, aangewezen op export. In 2013 heeft de Ierse zuivelexport de grens van 3 miljard euro doorbroken. Dat betekende meteen een stijging met 15 procent tegenover 2012.

Stand van zaken

De Ierse melkproductie beleefde in het verleden al een sterke groei. In 1975 werd er in Ierland 3,212 miljard liter melk geproduceerd met 1,379 miljoen koeien op 144.000 bedrijven. In 2014 was dat 5,651 miljard liter met 1,192 miljoen koeien op 17.500 bedrijven. Het gemiddelde Ierse melkveebedrijf

Ierland heeft efficiëntste melkproductiesysteem van Europa omdat het voor het grootste deel op gras gebaseerd is.

Spectaculair en duurzaam groeien

De Ieren willen de melkproductie dus tegen 2020 met 50 procent verhogen (vooral door verhoging van de productie per koe), de productiewaarde van vleesvee met 20 procent en die van varkens eveneens met 50 procent. Die groei moet bovendien groen of duurzaam zijn en is op export gericht. "Vandaag produceren we tienmaal meer melk dan we zelf verbruiken", zegt minister Simon Coveney. "Het geheim is permanent gras. Wij willen een duurzame rundvee- en melkproductie op basis van gras. Zelfs tijdens een zwak jaar is de Ierse melkproductie competitief. Wij hebben het efficiëntste melkproductiesysteem van Europa. Van een exporteur van melkpoeder, kaas en boter, willen wij uitgroeien tot een exporteur van premium-zuivelproducten. De uitdaging is die groei beheeren, ook op het vlak van duurzaamheid, en dit met een Iers profiel, 'Origin Green', dat uitsteekt boven dat van de EU. Dat systeem is ook transparant. Ierland wil immers de snelste groeier ter wereld zijn. Veel bedrijven produceren vandaag onder hun capaciteit. Alle 17.000 melkveehouders zullen evenwel aan 'Origin Green' voldoen, zoals we van elke steak de CO₂-voetafdruk zullen kunnen geven." Volgens de minister hebben ook al 480 bedrijven in de voedingsindustrie het label 'Origin Green' in de wacht gesleept. Hij ziet dan ook nog veel mogelijkheden voor het creëren van extra banen in de landbouw- en voedingssector, zowel in Ierland als in Europa, vooral door de productie van toegevoegde waarde.

Het vooraanstaand onderzoek op gras- en klaversoorten bij Teagasc is essentieel voor de Ierse melkveehouderij.

Origin Green

Met het label en de voorwaarden van 'Origin Green', wil Bord Bia een nieuw contract sluiten met de natuur. Wie zaken doet met landbouwers en verwerkende bedrijven met het label weet dat die een engagement zijn aangegaan inzake duurzaamheid. Dat klinkt mooi, maar wat houdt het in?

Het gaat om één nationale certificatie voor hetzelfde duurzaamheidsprogramma, gebaseerd op meetbare parameters van duurzame doelstellingen, die de milieu-impact van de productie reduceert en de natuurlijke hulpbronnen beschermt. Alles is opgenomen in een 'Origin Green Charter'. Dat is meteen een handleiding tot duurzame productie. Bord Bia maakt zich sterk dat tegen eind 2016, niet alleen de landbouwers maar ook alle bedrijven uit de voedings- en drankenindustrie 'Origin Green' zullen zijn.

Bezoek bij Dairygold

Melkveebedrijf bezocht de hoofdvestiging van Dairygold in Mitchelstown in Cork County. De coöperatie Dairygold is de tweede grootste melkverwerker in Ierland, na Glanbia. Dairygold wil met zijn 3.000 leden-leveranciers zijn productie met 60 procent verhogen tegen 2020 en heeft daarvoor zwaar geïnvesteerd, onder meer in de grootste weiverwerkingseenheid ter wereld. In Mitchelstown heeft het één van de grootste cheddarfabrieken van Europa, waar wekelijks 14 miljoen liter melk wordt verwerkt. Dairygold is het resultaat van een fusie van twee coöperaties in 1990. Onze gastheer was ceo Jim Woulfe, maar ook voorzitter James Lynch was van de partij.

Dairygold heeft weliswaar 8.800 aandeelhouders maar slechts 3.000 leden-leveranciers, die in 2014 samen 975 miljoen liter melk leverden. In 2015 zal dat 1,145 miljard liter zijn. Met 1.150 medewerkers realiseert Dairygold een omzet van 860 miljoen euro. Daarvan wordt in Ierland zelf 55 procent (470 miljoen euro) gerealiseerd met de afzet van zuivelproducten, agribusiness, zoals graanhandel en dergelijke zijn goed voor 27 procent van de omzet (227 miljoen euro) en 18 procent (149 miljoen euro) komt van de export van zuivelproducten. In 2014 maakte Dairygold 27,2 miljoen winst voor belastingen. Dairygold heeft 20 procent in een koepelorganisatie die wereldwijd boter onder de merknaam Kerrygold verhandelt. Zoals gezegd investeert Dairygold fors. De cumulatieve investeringen bedroegen in 2014 163,2 miljoen euro. Kaas is goed voor 38 procent van de omzet, caseïne voor 22 procent, melkpoeder eveneens voor 22 procent, room en boter voor 12 procent en nutritionele producten voor 6 procent.

**Jim Woulfe van Dairygold:
"Het cashflowmanagement
op bedrijfsniveau is cruciaal,
gezien de seizoensgebonden
verschillen."**

"Wij ondersteunen onze boeren bij hun management", benadrukt Jim Woulfe. "Daarvoor hebben we onder meer een profitmonitor ontworpen. Het cashflowmanagement op bedrijfsniveau bijvoorbeeld is cruciaal, gezien de seizoensgebonden verschillen. In mei wordt 15 procent meer melk geleverd dan rond de jaarwisseling." De Ierse melkveehouders hebben minder schulden bij de banken dan hun collega's in Nederland en Denemarken.

Rendabele melklevering en duurzame productie

Van Dairygold ging het naar het melkveebedrijf van Clement en Eileen Twomey in Fermoy (Cork County). Het bedrijf neemt deel aan het gezamenlijk programma van Dairygold en Teagasc 'Rendabele melklevering & duurzame productie'. Dat programma beoogt de verzekering van duurzaamheid op lange termijn, zowel van de coöperatie als van de leden-leveranciers, ondersteuning van de melkveehouders bij de optimalisering van de melkproductie en het bedrijfsrendement, verhoging van de efficiëntie van de melkproductie en toegang tot de ontwikkelde technologie door Teagasc. De bodemvruchtbaarheid en de graskwaliteit spelen daarbij een belangrijke rol. Clement houdt 129 melkkoeien op 75 ha land. De gemiddelde melkproductie per koe ligt met 6.150 liter (4,25 procent vet, 3,58 procent eiwit) ruim boven het Ierse gemiddelde. De productiecosten per liter bedragen 21 cent. In een slecht jaar is dat 25 cent.

Volgens Pat Dillon, hoofd van de onderzoeksafdeling en het programma dierlijke en graslandproductie bij Teagasc Moorepark is het precies dankzij het grazen dat de Ierse melkveehouderij de duurzaamste is.

Melkveehouder Clement Twomey neemt deel aan het programma 'Rendabele melklevering & duurzame productie' van Dairygold en Teagasc. Zijn kostprijs is 21 cent/liter.

De coöperatie Dairygold is de tweede grootste melkverwerker in Ierland, na Glanbia en investeert fors in een verhoging van de productie met 60 procent.

Volgens Pat Dillon, hoofd van de onderzoeksafdeling en het programma dierlijke en graslandproductie bij Teagasc Moorepark in Cork County is het juist dankzij het grazen dat de Ierse melkveehouderij de duurzaamste is. Het vooraanstaand onderzoek op gras- en klaversoorten is hierbij essentieel. En inderdaad, al is het percentage van de uitstoot van broeikasgassen door de landbouw in Ierland met 33 procent de hoogste in de EU (juist omdat de rundveehouderij de ruggengraat is van de Ierse landbouw), de uitstoot van broeikasgassen per liter melk is er het laagst van alle EU-landen, en dit ondanks de lage melkproductie per koe. ←